

Zalán Tibor

Münchausen báró holdszínháza

- SÚLYTALANSÁG-BALETT -

BÜRGER NYOMÁN

SZEREPLŐK:

Münchausen báró

A négy muskotályos:

Falstaff

Fülstaff

Futhatsz

Fújhatsz

Holdkirály

Holdkirálynő

Holdhercegnő

Holdherceg

Holdudvarhölgyek

Holdudvaroncok

Holdbohócok

Kisfiú

Napkövet

A HOLDBELIEKNEK KÉT ALAKJUK LEHET. „EGYIK”, AMIKOR CSAK A FEJÜK VAN JELEN A SZÍNEN, A MÁSIK, AMIKOR TELJES ALAKKAL VANNAK JELEN. ELŐZŐ ESETBEN A TRAPÉZON MEGJELENIK A LÉGI MÁSUK.

I. RÉSZ

1. JELENET

A manézsban bohócok, artisták, állatok kavarognak. Egyszerre kiáltás hallatszik mögöttük, megdermed a szín, Münchausen magasodik a mutatványosok fölé. Ritka érdekes figura, alakja a bohóc és az arisztokrata közötti fennköltségben.

MÜNCHAUSEN

*Van-e, aki nem ismer?
Aki rólam nem hallott?
Nézzetek a szemembe!
Ugye, ismerős vagyok!
Bejártam a világot,
sehol meg nem nyugodtam,
átéltem száz kalandot,
de fogam ott nem hagytam.*

*Münchausen báró vagyok,
a kalandos habókos kalandor,
Münchausen báró vagyok,
ki csodától csodáig barangol,
Münchausen báró vagyok,
ha mesélek, leesik az álland,
Münchausen báró vagyok,
ha bátor vagy, csináld ezt utánam... !*

A dal alatt átrendeződik a szín. Füst és ködfoltok, melyek mögül az egyes megelevenedő mese-jelenetek bukkannak elő, hol élő állat-artista megjelenítésben, hol báb-eljátszásban.

MÜNCHAUSEN

Ha bátor vagy, csináld ezt utánam! Ezt... de melyiket a sok közül? Az olyan nagy kalandorok, mint én, annyi kalandon mennek keresztül, hogy nem tudnak választani a sok közül. Mindet meg nem tudom elmesélni egyszerre, mert hogy nekem is csak egy szám van. Igaz, hogy az hatalmas... persze nem akkora, mint egy oroszláné, vagy éppenséggel egy krokodilé. Megvan! Az oroszlán meg a krokodil.

2. JELENET

Elmesélem. Hat hét hajózás után elértem Ceylon partjait. Ceylon, hogyne tudnád, hol van! Minden második teásdobozon ott van, hogy Ceylon. Tessék! Ezen is itt van, akkora betűkkel, hogy még csak szemüveg sem kell hozzá, hogy Ceylon. Olyan helyen kötöttem ki, ahol épp egy hatalmas folyó ömlött a tengerbe. Szeretem az olyan helyeket, ahol hatalmas folyók ömlenek a tengerbe. Épp leülnék, mert meg kell valljam, a hat hetes tengeri utazás egy vacak kis lélekvesztőn, még engem, báró Münchausent is elfárasztott kissé, na nem nagyon, csak annyira, hogy kicsit le kellett ülnöm, na, hol is tartottam, le kellett ülnöm, amikor morgást hallottam a hátam mögött. Hátrapillantottam, csak úgy, a szemem sarkából, aztán meg, csak úgy, kövé is meredtem. Csak úgy... Egy hatalmas oroszlán igyekezett felém a parton. Szerencsémre, az oroszlán morogva szokott a partra lemenni, ha meg akarja enni azokat az utazókat,

akik leülni akarnak éppen a homokba. Kaptam a puskámat - csak sörétre volt töltve, gondoltam, csak lesz Ceylonban egy-két szalonka, vagy vadliba, na, majd arról is mesélek később, és megsütögetem, és megeszegetem őket, persze, csak miután a sörétessel lepuffantottam egyet-kettőt. Na, de az oroszlán. Mit volt mit tennem, rá kellett lőnöm a sörétessel. Meg se kottyant neki, talán még röhögött is rajtam. És csak jött a beste nagy állat a rettenetes pofáját tátva ki rám. Inkább ösztönösen, mint ésszerű megfontolásból, olyat tettem, ami nem nagyon szokásom: megpróbáltam kereket oldani. Igen ám, de ebben a pillanatban a folyóból, amely felé rohanni próbáltam volna, egy rettenetes nagy krokodil emelkedett ki. Rettenetes nagy pofáját az is rám tátotta, hogy bekapjon. Képzeljétek el a helyzetemet. Hátam mögött az oroszlán. Elöttem a krokodil. Balról a zúgó folyam. Jobbról egy rettenetesen mély szakadék... Mi, hogy eddig szó sem volt szakadékról? Hogy hogy került oda? Ott volt, és kész. Mindenre nekem se terjedhet ki a figyelmem hat hét tengeri út után. Sőt, később még azt is megtudtam, hogy a szakadéokban a világ legnagyobb és legmérgeesebb és legveszélyesebb kígyói tanyáztak. Barátaim, amikor mindezt felfogtam, olyan történt velem, immár másodjára, ami nem szokott egyébkor: a félelemtől eszméletlenül buktam a földre. *(Az elzuhanó test fölött elrepül az oroszlán, be egyenesen a krokodil torkába.)* Amikor magamhoz tértem, szörnyű ordítást hallottam. Látom ám, hogy az oroszlán, elvétele az ugrást, mellyel engem szánt leteríteni, a krokodil torkába ugrott, és oda be is szorult. Nekem se kellett több. Puskám tusával még jobban belevertem az oroszlánt a rusnya krokodil torkába, aki ettől aztán meg is fulladt. Nem beszélve az oroszlánról, aki már korábban megfulladhatott, ha csak agyon nem vertem előbb a fenekén keresztül a puszkatusommal. Hát így esett.

(Hátba csapja a színészeit, tuszkolja, taszigálja őket.)

Takarítsátok már el innen ezeket a dögöket! Hja, el is felejtettem mondani, mostanában csúz gyötör. Az valami hátfájás, vagy egészen olyasmi. Vége az utazásoknak, kalandoknak, marad az emlékezés, a mese. Alapítottam hát egy színházat. Vagy cirkuszt. Amolyan cirkuszi színházat. Ők az én társulatom. Münchhausen báró holdszínháza. Hogy miért holdszínház? Majd erre is sor kerül, tisztelt publikum, ha türelmesen vártok sorotokra. Mit is kezdtem el mesélni? Valamit ígértem, hogy elmesélek... Aha, a libákat! Mondhatom, az is különös eset.

3. JELENET

A libák. Mert azt tudni kell rólam, hogy imádom a vadászatot. És még milyen lövő vagyok! Száz méterről lelövöm a bibircsókot bárkinek az orráról. Na, van bibircsókos orrú egyed a közönség körében? Csak bátran! Gyorsabb vagyok, mint a villám, megbízhatóbb, mint bármelyik orvos, és diszkrét is ráadásul, csak ez a pár ember tud majd a dologról, akik épp az előadásomat nézi. Nos, nincs jelentkező? Akkor maradnak a randa bibircsókok az orrokon, kedves publikum. De a libák... Történt, hogy vadászatból ballagtam hazafelé, gazdag zsákmánnyal megrakodva. Nagy esemény történt aznap, el sem hittem volna, ha nem velem történik meg: csodaszarvasra bukkantam; de erről talán majd később, most a libákról akarok valamit elmesélni... Szolgáim elöl, én lemaradva tőlük puskalövésnyi távolságra. Amikor... egy varázslatos tó partján találtam magamat. És az égbék víztükrön tucatnyi vadliba úszott, úszkált, pancsikolt, épp olyanok, amilyeneknek a combját legjobban szeretem sütvé, megspékelve a vacsoraasztalomon látni. Lekaptam vállamról a puskámat... de hiába! Nem maradt abban töltény, csak pár szem puszkapor. Ami, ugyebár, mégsem elegendő egy tucat kacsa elejtéséhez. Mielőtt bekerített volna az elkeseredés, eszembe jutott, hogy a táskámban maradt egy falat sonkaszalonna a magammal hozott elemőzsiából. Mit nem tettem, ne tudd meg! Fogtam a szalonnát, ráerősítettem egy elég hosszú kutyapórázra. Elbújtam a parti sás mögé, és a vízre kidobtam a szalonnadarabkát. A legközelebbi liba odaúszott, és... hopp, bekapta. A

szalonnának azonban van egy olyan szokása, hogy csak úgy átszalad a libák hasán, és emésztetlenül távozik belőlük... hát, ott hátul, na! Alig csúszott ki belőle, a másik máris bekapta, az övét a harmadik, így, sorra az összes. Ugyanazt a szalonnát! De a szalonnával a kutyapóráz is átvándorolt az összes libán, s most ott függtek az én libáim, szépen felfűzve, a pórázon. Kihúztam a partra a szépséges fűzért, a zsinórt néhányszor körültekertem a derekamon, és megelégedetten indultam kíséretem után. Erős embernek ismerem magamat, de be kell vallanom, egyre nehezebben cipeltem a libákat. Már-már szégyenszemre lemondtam volna a zsákmányomról, ha egy váratlan esemény a segítségemre nem siet. Vadlibáim egy előcsörtető kutyától megriadva felocsúdtak, és hirtelen mind a magasba röppentek... velem együtt. Most légy okos, Münchhausen, biztattam magamat. Meg is lett az eredménye. Kabátom szárnyait megragadva kormányozni kezdtem a madarak röpködését, így hamarosan a házam fölé érkeztem a csodálatos járművel. De még le kellett szállnom valahogy! Azt is kitaláltam. Egyenként kólintottam fejbe a libáimat, így, sorra megfogytatkozva a repülésben szép lassan leereszkedtek velem - éppen a kéménybe. Némi bekormolódáson kívül nem esett bajom. Csak a szakácsomra hoztam rá a szívbajt, amikor a tűzhely kellős közepébe huppantam. Még szerencse, hogy nem égett a tűz!

(Ismét a színészeit terelgeti.)

Rajta, megkopasztani a libuskákat, fiaim, szép pirosra sütni a combjukat, és feltálalni nekem vacsorára. Csak szaporán, csak szaporán. Na, visszatérve... valamit megint ígértem, hogy mesélek... Miről is, na miről is? Hátha emlékszik valaki... Hát, igen, igen, a csodaszarvasról.

4. JELENET

Az meg úgy esett, hogy egy vadászaton annyi jó vad került elénk hajnaltól estebédig, hogy valamennyien ellőttük rájuk valamennyi golyónkat. Indultam magam is hazafelé, új lovamat kötőféken vezetve, melyet akkor szereztem igazi lovagló virtussal, de erről talán később... Szóval, indultam magam is hazafelé amikor elébem toppant a világ legpompásabb szarvasa. Szarvai között tartotta a napot, a holdat, meg ahogy a Hubertuszos üveg oldalán is láthatják a finom italokat szeretők, a keresztet. Állok én, áll az állat, s mert látta tehetetlenségemet, kihívóan, mi több, szemtelenül elvigyorodott. Rajtam röhögsz, ebadta gögös szarvasa! - futott el a méreg. Épp cseresznyéztem, mielőtt felbukkant a pimasz állatja. Nem tudod te, kivel állsz szemben! - rikkantottam el magamat, gyorsan löport töltöttem a puskámba, rászórtam a marék cseresznyemagot, és odasóztam velük. Épp az állat homlokát találtam el. Azt nem mondhatnám, hogy nagy hatással volt rá a cseresznyemag-töltet, de a vigyorgást beszüntette, és megugrott a sűrűbe. Gondolhatjátok, mit bosszankodtam a dolgon. És az idő nekem dolgozott. Két esztendővel később, ugyanebben az erdőben vadászva, megint felbukkant egy pompás, hatalmas szarvas előttem. És láss csodát! Gyönyörű agancsai között egy teljesen kifejlődött, szép kis cseresznyefa zöldellt. Mit zöldellt, piroslott. Mivel a cseresznyét legalább annyira szeretem, mint a szarvashúst, úgy határoztam, nem lövöm le a gyönyörű állatot. Ettől kezdve minden évben, mind a mai napig, cseresznyeszüretkor megjelenik a kapumban a szarvas. Én meg leszüretelem agancsai közül a világ legfinomabb, legnagyobb és legpirosabb cseresznyéjét. Élek-halok a cseresznyeszószért!

(Ismét a színészek hessegetésével van elfoglalva.)

Kérem a kompótomat, vacsorához cseresznyeszószot szolgáljatok fel, tüsténkedjék a szakács! Valami megint nem jut eszembe. Hogy mit akartam elmesélni... Ennyit tesz az öregség. Miről is akartam mesélni, miről is... Úgy bizony, a vadonatúj lovamról, melyet különös virtussal szereztem meg.

5. JELENET

A dolgot ott kezdem el, hogy nem csak páratlan vadász vagyok, de messze földön híres lovas is. Egyszer még a torony tetejére is felkötöttem a lovamat... de nem kalandozom el a történetben, erre talán később még visszatérhetünk. Az úgy volt tehát, bár nem szívesen dicsekszem, mi sem áll távolabb tőlem, mint a dicsekvés, de mit tegyen az olyan vitéz ember, mint én, akivel annyi különös dolog történik meg... Litvániában időzván, a litván király udvarában, az ő ebédvendégségét élveztem éppen, amikor segélykiáltások hangzottak fel az udvar felől. Lerohanva a lépcsőn látom ám, hogy egy pompás ló dobrokol az udvar közepén. Senki arra nem mert felülni, rémülten és aggodalmaskodva menekült mindenki az udvar távolabbi zugaiba. De nem lenne Münchhausen a nevem, és nem lenne hírem páratlan kerek e világ-egyetemben, ha megfutamodtam volna a veszélyes állattól. Engedjék el azt a fékezhetetlen paripát! - rendelkeztem mindenkit meghökkentő nyugalommal. S amikor eleresztették, egyetlen ugrással a ló hátán termettem. Ettől a ló úgy meglepődött, hogy moccanni sem tudott. Én pedig sarkantyúmat a vékonyába vágtam, és belesúgtam a fülébe: ha nem viselkedsz rendesen, kapsz még többet is! Nos, lovunk úgy megjuhászodott, szinte a kezes bárányon is túltett. De ez még mind semmi. Hogy a társaságban lévő hölgyeknek is bizonyítsam, teljesen fölösleges félelmük a percekkel előbb még zabolázhatatlan lótól, arra kényszerítettem lovamat, hogy beugorjék velem a nyitott ablakon, és a teaasztalon táncba kezdjen. Majd ügettünk, vágtattunk, ugrattunk, egyszóval mindent, amit egy remek ló és remek lovas megtenni tud, ha a nemes publikumot szórakoztatni akarja. Mondanom sem kell, az asztalon egyetlen üveg össze nem törött, egyetlen csésze meg nem repedt, egyetlen csésze el nem csorbult, egyetlen tányér meg nem pattant.

(A színészeket átrendezi a szokásos csapkodásával.)

Most menjetek, lássátok el az én legjobbjik lovamat, itassátok meg harmatvízzel, etessétek meg fenyőmaggal... eh, mit is beszélek, hiszen az a madárka, amelyiknek kék a lába, zöld a szárnya, és jaj, be gyöngyen jár. De valamit akartam még mesélni. Mindig összezavar, hogy nekem kell mindenről gondoskodnom. Mit is akartam a lovammal... Ja, megvan, de az egy másik ló.

6. JELENET

Szörnyen nagy orosz télben történt, ami történt. Ott még az esélye sem volt meg annak, hogy kihúzzom magam a hajamnál fogva a mocsárból. Na, de erről majd később mondok pár szót annak, aki még nem hallotta. Egyszóval, rettenetesen nagy telet képzeljetelek el. A kutyákhoz odafagyott a farkuk, a napnak eljegesedett a szeme, a fákat kettéroppantotta a hideg, a varjak pedig úgy potyogtak az égből, mint a sűrű nyári záporosó fekete cseppjei. Én magam lóra szálltam, hogy az orosz cár meghívásának eleget tegyek, aki meghívott egy kis vodkaivásra. És ha az embert az orosz cár meghívja, elmegy, kis hideg ide, kis hideg oda, no meg a nagy hideg is, de erről már nem akarok többet beszélni. Elfáradván a nagy hóesésben, hideglelésben, egész napos menetelésben, gondoltam megszállnék csöppeteg. Egy keresztet láttam az útfélen, ahhoz kötöttem derék lovamat, no, nem ezt még, hanem az előzőt, de már öregségében régen kimúlott szegény hűséges pára, hogysem megmutathatnám, kikötöttem, pisztolyaimat a hónom alá vettem, és a lótól távolabb lefeküdtem aludni a hóba. Reggel... láss csodát, még ma is reszketek, ha visszagondolok rá, egy kedves kis templomtér kellős közepén ébredtem. Ugrok föl, hol a lovam, nem találom. Ej, gondoltam, ellopták a bitangok. Ekkor nyerítést hallok. Felnézek, látom ám, az én drága lovam a templom keresztjéhez kötve csüng lefelé. Hogy esett a csoda? Rájöttem persze, hamar. A falucskát éjszakára egészen a templom

tornyáig betemette a hó. Amit én temetői keresztnek véltem, az a templom tornyának keresztje volt. És ahogy olvadt a hó, én is szép lassan lesüllyedtem vele együtt, csak a lovamat tartotta odafönt a kötőfék. Csöppet sem tétováztam, fogtam a késemet, és néhány jól irányzott dobás után elmetszettem a kantárt. A lovam szép csendben lecsúszott a templom tornyának oldalán, csak a patkója izzott és szikrázott a nagy súrlódástól szegénynek.

(Ismét széthessegeti a színészeket.)

Ej, menjetek, készüljetek elő, mert most nem felejtettem ám el, mit akartam az előbb mesélni.

7. JELENET

Még ugyan e szép lovam volt alattam, amelyik kortól, s nem éhségtől-szomjúságtól meg rossz-tartástól múlt ki, mikor egy rettenetesen nagy csatából hazafelé tartva, lovam elfáradva, belegázolt velem egy mocsár kellős közepébe. Süllyedtem térdig, süllyedtem derékig, süllyedtem nyakig a bűzlő mocsárba, gondoltam is, ennek fele sem tréfa. Menthetetlenül végem van, ha ki nem talállok valamit a saját - és természetesen lovam - megmentésére. Más lehetőség nem kínálkozván, megragadtam erős hajamat, mely varkocsba volt fonva a fejemen, és kirántottam magamat a pácból - a saját hajamnál fogva. Természetesen, közben még arra is ügyeltem, hogy derék lovamat jól a térdeim közé szorítva magammal emeljen, nehogy lent maradjon a bűzös mocsárban. És ekkor jött egy medve. Na, még nem az a medve, amelyik miatt egyszer a holdba is föl kellett ruccannom, már csak azért sem, mert az két medve volt, ez meg egy medve, a másik kettőről majd később tesztek említést, szóval, ez a medve egy-medve volt, és amikor kiugrattunk a lóval a mocsárból, menten ott termett mellettem. Na, de én úgy megörültem, hogy derék lovammal kiszabadultam a mocsár fogságából, hogy még egy medve látása is roppant jól esett. Megragadtam mindkét kezemmel a meglepett, vérszomjas vadállat mindkét mancsát, és olyan szívélyesen megszorítottam, hogy a bőhöm nagy állat nyomban rettenetes és fájdalmas bömbölésbe kezdett. De én már azt a két mancsot el nem engedtem többé, tartottam addig, amíg a medve éhen nem halt.

(Megint széztavarja a színészeit.)

Hozzátok csak ide, nyomban a bőrét, hadd mutassam meg mindenkinek, nehogy azt gondolják, ez a derék báró csak henceg a hőstetteivel.

De itt rá kell térnem még egy medvére, éppenséggel kettőre. De ez már bonyolultabb történet.

8. JELENET

Történt, hogy a török szultán méheit őriztem éppen. Nem tudom, tudjátok-e, hogy a legnagyobb kitüntetés Törökországban a szultán méheit őrizni. Nos, őrzöm őket békességgel, amikor észreveszem, egy méhecske, a legszebbik, elkóborolt valahova. A nyomába eredek, utol is érem, ám épp akkor támad rá két rettenetesen nagy medve, nyilván a mézéért. Mit volt mit tennem, a szultántól kapott színarany fejszécskémet vágtam a rabló medvék közé. A szegény méhecskét ugyan megszabadítottam, de olyan hirtelen mozdulattal vettem el magamtól a fejszét, hogy az fölrepült a magasba, és nem is esett le többet. Egyenesen a holdig vágtam föl a drága ajándékot, ami nélkül nem mertem visszatérni akkori gazdámhoz, a rettenetesen nagy hatalmú török szultánhoz. Elhatároztam, hogy világgá megyek.

Elindul világ körüli útján. Egy emberbe botlik, aki a földön fekszik, és épp egy egész erdőt húz el a helyéből.

MÜNCHAUSEN Hát te mit csinálsz itt, jóember?

FALSTAFF Eljátszogatom kicsit ezzel az erdővel.

MÜNCHAUSEN És nem nehéz kitépni a helyéből egy erdőt?

FALSTAFF Hogy nehéz-e? Az az én bánatom, hogy túl kicsi ez az erdő ahhoz, hogy kifárasszon. Ha meg nem fáradok ki, nem tudok elég muskotályos bort inni. Ha meg nem tudok elég muskotályos bort inni, nem tudom hogy elfelejteni, hogy túl kicsi erdők nőnek errefelé ahhoz, hogy a földből kitépésük kifárasszon, így nem tudok annyi muskotályos...

MÜNCHAUSEN Elég legyen! Szolgálatomba fogadlak, ha ilyen erős legény vagy. Tegyél meg nekem valamit. Eldobtam a szultán ezüst fejszécskéjét, és most nem találom sehol. Dobj fel olyan magasra, amilyenre csak bírsz, hátha a magasból meglátom, hova esett.

FALSTAFF Ezen nem múljék, pajtás!

Feldobja, Münchausen repül a kupolában körbe-körbe, kiáltozik, keresi a fejszét, de nem találja. Visszaesik a földre. Falstaff hatalmas libacombot rág, kisebb hordócskából issza hozzá a bort.

FALSTAFF Egyet se búsulj, pajtás, majd meglesz az a fejszécske. Inkább egyél egy kis libacombot, meg igyál hozzá jó kis muskotályost... azért ne sokat, magamnak sincs éppen túl sok.

MÜNCHAUSEN Van is nekem kedvem enni ilyenkor. A szultán a fejemet veszi, ha nem kerül elő a kis aranyfejsze. Indulok tovább. Hanem, velem tartasz, erős ember? Az én nevem Münchausen báró.

FALSTAFF Ördög bújjék veled, miért nem ezzel kezdted? Te vagy a híres-hírhedt kalandor, a báró Münchausen? A pokolba is követlek. **Falstaff** a nevem, a foglalkozásom pedig... hát, muskotályos. *(Megemeli a hordót.)*

MÜNCHAUSEN No, oda azért inkább menj egyedül, ebadta falánkja-boromissza. Útra szaporán, ha kedves a gazdád élete.

FALSTAFF Akár a magamé. Mehetünk, báró uram, édes gazdám.

Körbe mennek a manézsban. Útjuk során beleütköznek mindenféle furcsa alakba, végül egy fickót vesznek észre, aki a földhöz nyomja a fülét.

MÜNCHAUSEN Hát te meg miben mesterkedsz, jóember? Csak nem a föld szívverését akarod kihallgatni?

FÜLSTAFF Azon én már rég túl vagyok.

MÜNCHAUSEN Akkor mit hallgatsz?

FÜLSTAFF A föld túlsó oldalán van egy kitűnő Beethoven-koncert. Azt hallgattam, amíg meg nem zavartatok.

MÜNCHAUSEN Érdekes. Ilyen jó füled van?

FÜLSTAFF De ilyen ám!

MÜNCHAUSEN Akkor meg tudnád hallgatni, mit beszél a török szultán éppen Sztambulban, a legfényesebb trónterme legfényesebb trónján?

FÜLSTAFF Ennél mi sem könnyebb. Csituljatok kissé! Tisztán hallom! A szultán a következőket mondja: *Ha ez a gazfickó Münchausen nem kerül elő az arany fejszécskémmel két álló napon belül, halálra ítélem, a fülét levágatom...*

MÜNCHAUSEN Ne is folytasd! Ettől féltem. Nincs vesztegetni való időnk. Mondd, legényke, nem akarsz beállni a szolgálatomba? Én báró Münchausen vagyok, ha nem tudnád.

FÜLSTAFF Éppenséggel tudom. Az előbb fogadtad föl ezt a borostömlőt is a szolgálatodba.

MÜNCHAUSEN Na, mit szólsz?

FÜLSTAFF Én Münchausen bárót követem még a holdba is. Itt a kezem. És én leszek a második szolgád.

MÜNCHAUSEN Nekem nincsenek szolgálaim, csak szolgálatomban álló emberek.

FÜLSTAFF Akkor mi mik vagyunk ezzel a zabáló szerkezettel ketten?

MÜNCHAUSEN Ti vagytok... mik is... mondjuk, ti lesztek az én... muskotályosaim. Gondolom, szereted te is a jó kis muskotályos bort?

FÜLSTAFF Meghiszem azt! Csak ez a boromissza el ne igya mindet előlem.

FALSTAFF Ebből a hordóból soha nem fogy ki a muskotályos, csöppet se félj!

FÜLSTAFF Akkor megyek. **Fülstaff** a nevem. De siessünk, a szultán, úgy hallom, olyan mérges, már lecsapatta három kaptárőre fejét is - miattad.

MÜNCHAUSEN Futás, amíg nem késő.

EGYÜTT *Elindult Münchausen és a két muskotályos, de az útjuk egyelőre még elég homályos...*

Futnak körbe a manézsbán, bele-beleütköznek emberekbe, állatokba, végül egy különös figurával ütköznek össze, aki két nagy vasgolyót vonszolva a lábán rohan hihetetlen sebességgel. Valamennyien a földre esnek.

MÜNCHAUSEN Nem tudsz a lábad elé nézni, bitangja!

FUTHATSZ Én hiába vigyázok, ha ti nem tudtok vigyázni a lábatokra.

MÜNCHAUSEN Ki vagy, legény, aki ilyen furcsa felszerelésben futkározol a világban?

FUTHATSZ **Futhatsz** a nevem, szolgálatodra, uram. Ezek a vasgolyók pedig azért vannak a lábamon, hogy futás közben visszafogjanak, különben a gyorsaságtól lerepülnék a földről, és kiszállnék a világegyetem csillagai közé.

MÜNCHAUSEN Ez ám a legény. Én Münchausen báró vagyok. Megkérhetlek-e valamire, te Futhatsz?

FUTHATSZ Báró Münchausen? Az én nagy példaképem? Megkérhetsz bármire, nincs olyan kérdés, amit neked ne teljesítenék.

MÜNCHAUSEN Rajongásod hízelgő, bár teljesen érthető. Nem vagy vele egyedül. Arról lenne szó, Futhatsz barátom, hogy körül kéne szaladnod a világot, úgy összevissza, mondjuk, kasul is, és megkeresned az én eldobott arany fejszécskémet, ami miatt a szultán a fejedet akarja venni.

FUTHATSZ Kérésed megtisztelő, azonnal itt vagyok.

Elszáguld, talpa alól vastag füstcsíkok csapnak elő. Fülhatsz a földre tapasztja a fülét, és kommentál.

FÜLHATSZ Most van Londonban... most következik Buenos Aires... Grönland... Fokföld... Malajzia... Kongó... Lengyelország... az Óperenciás tenger partja... Ceglédbercel... Alaszka... vigyázat, közeledik...

A rettenetes tempóval közelgő Futhatsz nem tudna megállni, ha fel nem döntené Falstaffot, aki épp a hordójával és a libacombjával van elfoglalva.

FUTHATSZ Bocsánat, ezt teszi a sietség. Kedvenc báróm, jelentem, a világot benyargaltam, minden zegét-zugát, mi több, kasát bejártam, de a fejszét nem találtam.

MÜNCHAUSEN Köszönöm, barátom, isten áldjon, mi megyünk tovább, mert valahol meg kell annak lennie.

FUTHATSZ Nem úgy van az! Ilyenkor az következik, hogy fölfogadsz a szolgálatodba. Vagyok én is olyan boromissza, mint ez a másik két semmirekellő!

MÜNCHAUSEN Ha ezt szeretnéd, Futhatsz barátom, legyen! Te leszel a harmadik muskotályos. De most már aztán indulás!

EGYÜTT *Indul három muskotályos,
a céljuk bár még homályos,
eléri azt, sose féljél,
csak a hordó legyen kéznél...*

Megint a szokásos vándorlás. Egyszerre megtorpannak, nem tudnak tovább menni. Szörnyű szél repíti őket a falhoz. Falstaff, a legerősebb próbálja leküzdeni a szelet, de ő is csúfos kudarcot vall.

MÜNCHAUSEN Mi történik itt, barátaim? Ilyen szörnyű szelet még a legborzasztóbb tengeri utazásom alkalmával sem volt szerencsém megta-
pasztalni. Gyerünk, Falstaff, mutasd meg, mit tudsz, állj egyenesen a szélben.

FALSTAFF Megpróbálhatom, báró úr... *(Ellép a faltól, de a szél nyomban földhöz vágja.)* Megpróbáltam. Ha nem muszáj, másodszor már nem tennék kísérletet. Teljesen lenyomta ez a gazember szél a pocakomat.

MÜNCHAUSEN Akkor te, Futhatsz, lássuk, vagy-e olyan gyors, hogy legyőzd a szelet!

FUTHATSZ Nekiiramodhatok, ha gondolod, kedves báróm! (*Megiramodna, de a szél földhöz veri őt is.*) Ez az idő nem nagyon kedvez a futásnak. Jaj, összetörte az összes csontomat.

MÜNCHAUSEN Hallgatózz csak, Fülstaff, milyen idő van a nagyvilágban?

FÜLSTAFF Mindenhol süt a nap.

MÜNCHAUSEN Akkor itt hogy van szél?

FÚJHATSZ Úgy, hogy én fűjdogálok egy keveset, mert épp ilyenem van.

MÜNCHAUSEN És miért van ilyened?

FÚJHATSZ Mert én **Fűjhatsz** vagyok, ez ugyanis a becsületes nevem, és akinek Fűjhatsz a neve, annak fűjnia kell. Nomen est omen, de ezt úgysem értitek.

MÜNCHAUSEN Rendben, most pihenj egy kicsit. Derék tudományod van, de nekünk már összetörted vele az összes csontunkat.

FÚJHATSZ Ohó, hogy pihennék, nem csak fűjni tudok ám, de látni is.

FALSTAFF Látni én is tudok... ha nem ittam túl sok muskotályos bort.

FÚJHATSZ Csakhogy én mindent meg tudok látni, ami a világon látható.

MÜNCHAUSEN Te vagy az én emberem! Nézz körül, légy szíves, a nagyvilágban, hogy hol van az én arany fejszécském, amit a két medve közé dobtam, amikor a szultán elkóborolt méhecskéjétől orvul el akarták rabolni a mézecske! Olyan helyre kis arany szekerce, amilyeneket a szultánok szoktak adni a kedvenc alattvalóiknak.

FÚJHATSZ Nézem, nézem, de nem látom sehol a földön, uram!

MÜNCHAUSEN Az nem létezik.

FALSTAFF Haha, mégsem látsz mindent.

FÚJHATSZ Nem látok mindent? Még azt is látom, hogy a tarisznyádban éppen négy libacombot rejtegetsz a többiek elől, a pocakodban pedig már kilenc libacomb van, és mellette hat liter muskotályos...

FALSTAFF Hihetetlen. Visszavontam, amit mondtam!

FÜLSTAFF Báró úr, én is azon a véleményen vagyok, hinnünk kell ennek az embernek. Ez a fejsze nincs a földön.

MÜNCHAUSEN Ebadta garázda muskotályosai! Ha nem a földön van, akkor hol lehet?

FUTHATSZ Lehet, olyan gyorsan dobtad el, hogy kirepült a földről... az űrbe. Biztos nem kötöttél rá lassító golyókat.

MÜNCHAUSEN Igazad lehet, Futhatsz! Mondd, fiam, Fűjhatsz, megnéznéd valahol itt a közelben, mondjuk, a közeles világűrben, azt az arany fejszécskét?

FÚJHATSZ Éppenséggel megnézhetem. Aha, már látom is! Ott van a hold szarvára akadva éppen!

Mind nézi a fent megjelenő holdat, szarván a fejszécskével.

MÜNCHAUSEN Nos, uraim, muskotályos lovagok, a szekerce nyomára bukkantunk. A kérdés már csak az, ki fog segíteni gazdáján?

FALSTAFF Én feldobnálak, de odáig még én sem tudlak... Csak megütnéd a tomporodat, amikor visszaesnél a földre.

FÜLSTAFF Én fölhallhatok a holdig, de az még nem hozza le a fejszécskét.

FUTHATSZ Én levehetem a súlyokat a lábamról, és kirepülhetek érte az űrbe, de soha többé nem tudok visszatérni vele a földre súlyok nélkül.

FÚJHATSZ Én is lefújhatnám a hold szarváról a fejszécskét, de nem a földre esne vissza, hanem elrepülne valahová a csillagok közé.

MÜNCHAUSEN Ezek szerint, uraim, itt megállt az önök tudománya, de még az enyém is, hiába vagyok a leghíresebb Münchausen báró a világon. Nincs más dolgunk, mint elsíratni engem, akit hamarosan lefejeztet a hatalmas szultán.

Elkeseredetten ácsorog. A muskotályosok lekuporodnak a földre, és sírdogálnak. Egy kisgyerek közeledik hozzájuk.

KISGYEREK Futóbabot tessék! Futóbabot tessék! Itt kapható a legjobb futóbab a világon.

FALSTAFF Eredj innen a baboddal, te gyerek!

FÜLSTAFF Várj, mit hallottam? Mit mondtál te két nappal ezelőtt az abonyi piactéren a Lipák néninek, amikor a vasárnapi csülkös bableveshez babot akart tőled venni?

KISGYEREK Azt, hogy futóbabot tessék.

FÜLSTAFF De hogyan kínáltad az árudat?

KISGYEREK Csak azt mondtam, hogy ez olyan bab, amelyik pár perc alatt felnő akár a holdig is.

FÜLSTAFF Nem is vett a babodból!

MÜNCHAUSEN És mondd, kisfiú, ez egészen biztos? Hogy pár perc alatt... a holdig?

KISGYEREK Én még nem próbáltam. De aki nem hiszi, járjon utána.

MÜNCHAUSEN Akkor honnan vetted?

KISGYEREK A babot?

MÜNCHAUSEN Nem! Azt, hogy felfut pár perc alatt a holdig...

KISGYEREK Mondják.

MÜNCHAUSEN Mondják, nem mondják, nincs több esélyem a holdra jutásra. Megveszem a babodat. Adok érte egy aranyat.

KISGYEREK Az sok.

FALSTAFF Szerintem is sok. Ennyi pénzen egy egész ültetvényt lehet venni.

MÜNCHAUSEN Tudom, hogy mit teszek. Valami azt sűgja, megtaláltam a megoldást. Nesze, kisfiam, fogd a pénzt, és szaladj vele haza beteg édesanyádhoz. *(A kisfiú elinal a pénzzel.)*

FUTHATSZ Tényleg beteg az édesanyja?

FÜLHATSZ Tényleg. Hallom, ahogy köhécsel. De báróságod honnan tudja mindezt?

MÜNCHAUSEN Ez a fordulat minden mesében bekövetkezik egyszer. Éppen itt volt az ideje. De lássunk munkához! Ide ültetjük el a babot... *(Elültetik.)*

FALSTAFF Inkább ettük volna meg...

FÜLSTAFF Már hallom, hogy recseg a héja! Csírázik!

FÚJHATSZ Én meg azt látom, hogy a hajtás fut fölfelé, mindjárt eléri a föld felszínét... már itt is van...

FUTHATSZ Hogy szalad fölfelé a magasba... ez még nálam is gyorsabban tud futni... elsorvadok a szégyentől... csak meg ne tudja valaki... !

FALSTAFF A mindenit! Majdnem eléri a holdat!

MÜNCHAUSEN Indulok barátaim, adieu, adieu, nemsokára jövök vissza, az arany fejszécskével.

Mászik fölfelé a bab szárán a holdba. A bab csúcsa nem éri el a holdat, a bárónak kapaszkodnia kell, hogy a fejsze nyelét elérje. Épp eléri már, megragadja, amikor elveszíti az egyensúlyát, és zuhanni kezd.

FALSTAFF Fújjad, hogy ne essen le, csak lebegjen. Addig te, Futhatsz, szaladj el haza, hozzám, és hozd el a függőágyamat!

FÚJHATSZ Fújok! *(Fúj.)*

FUTHATSZ Szaladok! Hozom! *(Szalad, hozza.)*

FALSTAFF Most hagyd abba!

Fújhatsz abbahagyja a fújást, a báró lehuppan a függőágyra, kezében a fejszével. Rögtön visszaáll a mesélő pózba, elhessegeti a színészeit.

MÜNCHAUSEN Hát így esett a nagy eset, utazásom a holdba. Sajnos, a bab szára nem ért fel a holdig, így csak annyit láttam belőle, hogy ezüst rajta minden. A török szultán megbocsátott, még meg is jutalmazott gazdagon, amikor elmeséltem neki újabb csodás esetemet. De most már elég a mesélésből, pihennünk kéne egy keveset... *(Ágyúzás hangja, egyre közeledik.)* Mi ez? Itt a nyakunkon az ellenség? *(Golyók süvítenek, szikráznak a találatok a fémtraverzekon, füst, fény- és tűzijáték. A kisgyerek visszaballag a színre.)*

MÜNCHAUSEN Hé, kisgyerek, azonnal eredj innen! Nem látod, hogy lőnek bennünket? Mít mondtam, rossz kisfiú! Tűnés innen, de azonnal!

KISFIÚ Elhagytam egy babszememet, azt keresem, ha nem találom meg, ki fogok kapni otthon.

MÜNCHAUSEN Pokolba a babszemeddel, drága gyermekem, ebben az ágyútűzben még bajod esik!

FÜLHATSZ Azt hallom, hogy egy roppant nagy ágyúgolyót készülnek kilőni...

FUTHATSZ Elfutok, megnézem. (*Elfut, megnézi.*) Azt látom, hogy egy roppant nagy ágyúgolyót készülnek kilőni.

FÚJHATSZ Azt látom, hogy egy roppant nagy ágyúgolyót lőnek ki ebben a pillanatban.

FALSTAFF Na, én eldugom a hordócskáimat meg a libacombjaimat, nehogy eltalálja az a roppant nagy ágyúgolyó.

FÜLHATSZ Azt hallom, hogy felénk tart.

FÚJHATSZ Azt látom, hogy egyenesen felénk tart.

FUTHATSZ Azt gondolom, fusson, ki merre lát.

FÚJHATSZ Azt látom, hogy épp a kisfiút fogja eltalálni a roppant nagy ágyúgolyó.

MÜNCHAUSEN Fújd vissza, de azonnal, Fújhatsz fiam.

FÚJHATSZ Visszafűjni nem bírom, olyan nagy és olyan gyors, de egy pillanatra meg tudom állítani.

MÜNCHAUSEN Akkor állítsd meg, ha ideér!

FALSTAFF De hirtelen besötétedett... Nem, ez az ágyúgolyó. Akkora, mint egy elefánt. Én nagyon bátor vagyok, de mindjárt elájulok!

MÜNCHAUSEN Fújj, Fújhatsz fiam!

FÚJHATSZ Fújok, de már nem bírom sokáig!

MÜNCHAUSEN Csak még egy percet! Falstaff, te kapd föl onnan azt a kisgyereket! Futhatsz, te fuss el vele hazáig, és tedd le otthon. Én meg addig felpattanok erre az ágyúgolyóra, és eltérítem.

FÜLSTAFF Eltéríted? Ilyet még nem hallottam. Hogyan fogod eltéríteni?

MÜNCHAUSEN Igazi Münchausen báró-módszerrel. Megcsiklandozom.

FALSTAFF Elvittem a gyereket...

FUTHATSZ Elfutok a gyerekekkel...

MÜNCHAUSEN Akkor most megcsiklandozlak, te bitang nagy ágyúgolyó, nehogy kárt tegyél a városban.

Fújhatsz hanyatt esik a kimerültségtől, Münchausen megcsiklandozza az ágyúgolyót, hatalmas, fergeteges hangos kacagás hallatszik, és az ágyúgolyó fölemelkedik a rajta lovagló báróval, és elhúz a hold irányába.

II. rész

1. JELENET

Hőseink a holdra érkeznek, rögtön el is fogják őket.

Távoli ágyúzás zajára világosodik meg a szín. A Holdkirály feje ereszkedik alá a magasból, hallgatózik. A mása fönt marad a trapézon.

HOLDKIRÁLY A földön megint háború van. Piha. Nyughatatlan népek. Nem bírnak magukkal. Olyanok, mint a napemberek. Azok is folyton ellenségeskednek népemmel. Valami... valaki közeledik. Jó lesz hátrébb húzódnom! Lesújtó lenne, ha a végén még lesújtana bennünket.

Visszahúzódik a csillagok sötétjébe. Münchhausen érkezik, egy ágyúgolyón süvít a színre.

MÜNCHAUSEN Na, ide is megérkeztem. Nézzük, hol vagyok? Első és legszembe-tűnőbb: itt minden ezüstben ragyog. Ez nyilván valamilyen csillag. Ha agyam oktalansággal meg nem told, ez alighanem a hold. Jó, hogy az ágyúgolyó elrepített idáig. *(Fönt megjelenik egy léghajó.)* Jé, micsoda gondola! Vajon az hogy került oda? Közeledik. Ha jól látom, ez is a holdra esik. *(A traverszenen fönnakadt holdjárműből a báró szolgálai potyognak ki.)*

FALSTAFF Szolgálatodra, báró Münchhausen, *Falstaff* híved megjelen.

FÜLSTAFF Jelentem, itt állok a jelemben s a jelenben. *Fülstaff* egészen, szolgálatra készen.

FUTHATSZ Futottam, ahogy csak ez a gondola bírta. *Futhatsz*on verejtékezik az irha.

FÚJHATSZ Egyet fújtam, s itt termett e bárka. *Fújhatsz* jelentkezik, ki urát szolgálja.

MIND *Célra tart négy muskotályos,
Bár a cél elég homályos,
Mit keresünk e vidéken,
Ezen a nagy ezüst téren.*

*Falstaff, Fülstaff, Futhatsz, Fújhatsz,
Gondold meg, ha velünk kezdesz.
Vitézségünk híre messze
Verdes, kint a végtelenbe'!*

MÜNCHAUSEN Jó híveim, csakhogy látlak benneteket megint.

FALSTAFF Mi hír veled, uram, ragyog rajtad az ing. Elég meredek pályát választottál. Alig értünk utol ezen az úton.

MÜNCHAUSEN Mint emlékeztek, egy ágyúgolyóra ültem, azzal fölrepültem, de a célt rosszul becsültem meg. Alattam maradt a tömeg, én meg fölkerültem ide a holdra. De titeket mi hozott ebbe az ezüst-birodalomba?

FALSTAFF Én egy korsóval harcoltam éppen...

FÜLSTAFF Hallottam ágyúgolyó-zúgást az égen...

FUTHATSZ Futottam nyomodban, míg gondolára leltem...

FÚJHATSZ Fújtam egyet, s most itt vagyunk kétszer ketten.

MIND Védelmedre, ami elkel. Mit akar velünk ez a sok ezüstember? És ott fent is... és itt lent is... két alakban tart most sakkban bennünket a sokaság!

MÜNCHAUSEN Legyenek akárkik, ne adjuk olcsón a bőrünket, négy jó hívem! Kard ki, has be, csapjunk e sok szörnyetegre, vitézen!

Vörös kutyamaszkos alakok bukkannak fel földön és égen, elfogják a bárót és a kíséretét. Külön akrobatisztika és balett, ahogy eljátszzák fönt és lent, hogyan fogják el őket. Vasraverik valamennyit, és elhurcolják.

2. JELENET

a Holdkirály előtt Münchausen társai megmutatják a tudományukat

HOLDKIRÁLY *(teljes alakban)* Vezessétek eléem őket! Piha!

MÜNCHAUSEN Ne rángassatok, mamlaszok! Egy igazi báróval van dolgotok. A bárók bárójával. A helyzet mindazonáltal nem kecsegtet semmi jóval.

FALSTAFF Jobb, ha nem hangoskodik báróságod, mert ezek a néma leventék nem ismerik a tréfa hatalmát. Azért szívesen letörném ennek a sok marhának a szarvát.

MÜNCHAUSEN Különös egy hely, és nem is tetszik nekem.

FÜLSTAFF Füleim hegyezem, nincs is egyebem. Mondhatok annyit, ép nem hallok semmit.

FUTHATSZ Fussak, báróm, a lábamat nem kötötte meg ez a sok piros pofájú eb...?

MÜNCHAUSEN Várj, Futhatsz, még nem jött el az ideje!

FÚJHATSZ Elfújjam őket? Egy szavadba kerül. A szám szabad még belül!

MÜNCHAUSEN Annak sem jött még el az ideje. Lássuk, mit akar velünk Ezüstország feje.

HOLDKIRÁLY Elpusztítani benneteket. Betörtetek birodalmamba. Pihe!

MÜNCHAUSEN Tévedés. Egy eltévedt ágyúgolyó az egész.

FALSTAFF Meg egy meggondolatlan gondola.

FÜLSTAFF Egyik sem olyan nagy csoda.

FUTHATSZ Meg lehet bocsátani.

FÚJHATSZ Ezüst bácsi, ne tessék minket bántani!

HOLDKIRÁLY Elég a tréfálkozásból. Kik vagytok, és hogy kerültetek ide? Piha! Nem, pihe...

MÜNCHAUSEN Békés földi halandók. Szándékunk tiszta.

HOLDKIRÁLY Csapataink harcban állnak. Piha! Fordultatok volna inkább vissza... hogy is hívnak, földi ember?

MÜNCHAUSEN Frederick von Münchausen báró vagyok, a híres, a hírhedt, a minden földön keresett, a minden nőtől szeretett... de ezek csak részletek... ezek itt a szolgálaim.

FALSTAFF Van szerencsém. *Falstaff*, a vastag.

FÜLSTAFF *Fülstaff*, a mindent halló hidalgó.

FUTHATSZ *Futhatsz*. Ha kell, én elszaladok bárhová egy miccenésre.

FÚJHATSZ *Fújhatsz*. Én meg elfújok bárkit a világ végére.

HOLDKIRÁLY Jól hangzik, lássuk, mire való a tudományotok. Piha.

MÜNCHAUSEN Mutassátok meg, hadd ámuljon körben a balga tömeg.

A muskotályosok megmutatják, mit tudnak. Falstaff erőművészként lép fel, Fülstaff „zenéket hall” és vezényel le, Futhatsz rettenetes futásba kezd egy forgó karikában, Fújhatsz pedig olyan vihart támaszt a színen, hogy a Holdkirály égi mása csak a kötelekbe kapaszkodva tudja menteni magát, hogy le ne zuhanjon a szélben.

HOLDKIRÁLY Hihetetlen. Szinte pihe... tetlen...

MÜNCHAUSEN Ez nekem megszokott jelenség, felség. Szolgálaimmal nem ismerünk lehetetlent. Régi történet ez kérem, ha akarja, elmesélem...

HOLDKIRÁLY Akarom vagy nem akarom... semmi sem múlik egy közepes dalon... pihe.

MÜNCHAUSEN *Találkoztam egy legénnyel,
Fákat tépett ki a földből,
Aztán jött egy másik fickó,
Hangot hallott ki a csöndből.
A harmadik gyorsabb mint a
Nyúl vagy farkas vagy oroszlán,
A negyedik tüdejétől
Felhőbe száll bármely ország...
És itt vagyok én,
A tünemény, a fenomén,
Minden dolgok tudója,
Mindenek álmodója,
Történetek királya,
A teremtés csodája...*

HOLDKIRÁLY Tetszel nekem, földi ember. Pihe.

MÜNCHAUSEN	Meghiszem azt! Kevés ilyen utazóval találkozhatott felséged hold-élete során. És kevésnek volt ilyen szolgálhada, mint nekem. Rettenetesen tökéletes vagyok, és a maguk dolgában a szolgálaim is azok. Ha mégsem akarnád levenni a fejünket a nyakunkról, esetleg még ki is húzhatnánk a bajodból.
HOLDKIRÁLY	Miféle bajomból? Honnan tudtok ti erről?
MÜNCHAUSEN	Csiripelik a verebek.
FALSTAFF	Mesélik a denevérek...
FÜLSTAFF	Kik a holdról csüngenek...
FUTHATSZ	Meg a felhőkben rekedt...
FÚJHATSZ	Rettenetes egerek!
HOLDKIRÁLYNÉ	<i>(csak a feje jön meg)</i> Jaj, hol vannak egerek? De kár, hogy a szobámban hagytam a testem... most összecsaphatnám a kezemet!
HOLDKIRÁLY	Hát te, asszony, hol hallgatózol?
HOLDKIRÁLYNÉ	Itt. Meg ott. Szóval amott. Hol vannak egerek?
MÜNCHAUSEN	Nem egerek, agarak. Csak viccelt e földi had.
HOLDKIRÁLYNÉ	Ki ez a szép vitéz, drága nagy ész férjem-uram?
HOLDKIRÁLY	Valami báró. Piha. A földről egy... Pihe.
HOLDKIRÁLYNÉ	Miért nem veteted le a fejüket?
HOLDKIRÁLY	Inkább leveszem a magamét. <i>(Leveszi, a hóna alá csapja.)</i>
FALSTAFF	Bort, mert elájulok.
FÜLSTAFF	Levegőhöz én sem jutok.
FUTHATSZ	Oly rémes, hogy elszaladok...
FÚJHATSZ	A lélegzetembe fagyok. Ezek csak teszik meg veszik a fejüket.
HOLDKIRÁLY	Mit ijedeztek? Ez nálunk természetes. A fej annyira értékes, hogy nem használjuk csak fontos dolgokra. Piha. Ha nem kell feltétlenül, otthon hagyjuk. Ha meg fontos dolog történik valahol, elküldjük magunk helyett a fejünket, a testünk úgyis csak nehezék a szellemünkön, hátráltatja azt. Pihe. <i>Le vesszük, feltesszük, a szekrénybe betesszük, felkapjuk, lekapjuk, igen nagy becsben tartjuk.</i> <i>Hónom alá csapom. Szállj el most, kobakom! Ni, de szépen repül. Maradtam egyedül, a szép fejem nekül.</i>
MÜNCHAUSEN	Sajátos gondolat. Azért nem tenném zsebre a sajátomat.

HOLDKIRÁLY Nem is teszed, piha, mert a fejed én leszed...em.

MÜNCHAUSEN Hallod, mit mond, Falstaff? És ha én azt mondom erre, engem idegesít ez a sok hold-kutya-ember?

FALSTAFF Csak egy szavadba került. Az összes izmom egy kis munkáért hevült!

Felragadja dobogóstól a kutyafejű harcosokat, és kipenderíti őket a színről.

HOLDKIRÁLY Na megállj, majd adnak neked a levegőemberek. Kéretik a láthatatlan ezüsthadsereg! Piha.

FÜLHATSZ Báró, vigyázz, ott fent a levegőben hangtalan harcosok lebegőben készülnek valamire erősen...

MÜNCHAUSEN Fújhatsz, derék szolgám, röptesd őket messzire!

FÚJHATSZ Ennek fele se tréfa, fújásom nem lesz most sem léha. Kijár nekik egy kis tréfa, hadd tanuljanak!

Fújhatsz a zenebohócok trombitahangjait szóltatja meg nagy fújásában, a láthatatlan ezüstlovagok sorra szállnak el a kupola legtávolabbi pontjaira.

MÜNCHAUSEN Nos, fiam, Futhatsz, nézz körül egy percre, mi újság a galaktikában mostanában erre... felé.

Futhatsz egy hatalmas karikában körbe-körbe rohangál, és közvetít (esetleg vetítést látunk vele együtt...)

FUTHATSZ A földön minden a szokásos. Háborúk, és tejföllel mérik a lángost. A Marson nyersen eszik a jeget. A Jupiterről két fülszarvú integet. A Vénusz szép nője haját fésüli. Az Uránusz királya esküvőjét üli. No és a Napon, valami alkalom lehet, mert katonai menet indul teljes fegyverzetben, lángpallossal, lángkardokkal, lángpajzsokkal, lángszórókkal...

HOLDKIRÁLY Jaj, ne is mondd, gyermekem. Jól kinézünk, itt a végünk. Piha. Azok a bitang harcosok ellenünk lángolnak ennyire. Hogy szálljon a fejükre valamennyi pihe.

MÜNCHAUSEN Holdkirályom, figyelj csak ide. Ha a szükség úgy hozza, segítünk nektek. Embereimnek, magamról nem is beszélve, meg sem kottyan ez a napbéli aranycsűrhe.

HOLDKIRÁLY A sors vezérelt benneteket golyómra. Akarom mondani golyód téged a bolygómra. Pihe, nehéz hónaljra tett fejjel gondolkodni, ember. Visszateszem... Bíztam a sorsba', ti lehettek megoldás bajomra. Piha. Fölfogadlak Münchausen báró, rettenetes erényekkel bíró, rögvest kapitányomnak felveszlek és kinevezlek!

HOLDHERCEG Azt már nem apám. Idegeneknek, földi jöttmenteknek nem adhatsz rangot...

HOLDKIRÁLY Hangot sem akarok hallani!

HOLDKIRÁLYNÉ Ne szólj bele a nagyok dolgába, fiam, mert rögtön megfájdul a fejem!

HOLDHERCEG	Holmi földemberekre bízza apánk az ország sorsát. Káposzta helyett majd ehetünk torzsát. Hová tette a fejét?
HOLDKIRÁLYNÉ	Az előbb még ott volt a hóna alatt...
HOLDHERCEG	Ott van most is, de az ész belőle valahol mégis elmaradt...
HOLDKIRÁLY	Ne bölcsekedj itt, Holdherceg, ki folyton csak származásával hengeg, pihe, bolygónk baja valódi, a szerencsét ki kell használni, hogy itt vannak e csodálatos emberek a földről. Azután, ha győztünk, minden eldől...
HERCEGKISASSZONY	Apánknak igaza van, bátyám. Ezt a derék földi bárót hagyd békén. Ha a Napkirály elpusztítja a holdat, mit néznek majd az emberek holnap éjjel az égen?
MÜNCHAUSEN	Ki ez a varázslat, hadd kérdem... kié minden szépség és érdem... Azt hiszem, rosszul látok... vagy varázslat, és a csillagot tündérnek látom...
HOLDKIRÁLY	Az csak a lányom. De hagyd békén, ajánlom!
HOLDKIRÁLYNÉ	A lányunk. Szemünk fénye. Legdrágább nekünk az ő erénye. Holdi lovag még el nem érte. Nagyon válogatós szegényke.
HOLDHERCEG	A húgom, de szegényke igen balga. Itt csapom agyon, ha a nyarvógást nem hagyja abba...
MÜNCHAUSEN	Ifjú hölgy, én a szerencse teljes kegyeltje lettem, hogy megláttam, megismertem, megszerettem, megcsodáltam...
HOLDHERCEGNŐ	Oh, ön egy lovag, hozzám minden szava föllebeg, és szép a termete... s jó a természete...
MÜNCHAUSEN	Mióta élek, szép hölgy, Önre várok, kegyed nélkül az élet csak üres árok, szerelme nélkül semmit sem érek, s körülvesznek hideg és sötét nagy ürök...
HOLDKIRÁLY	Báró, figyelmeztetem, piha, ha én kitüntetem, maga ne a lányomnak udvaroljon, pihe, hanem a Napkirály serege ellen vonuljon... húha, de nyomban!
MÜNCHAUSEN	Igaz. De nem állhattam meg ennyi szépség láttán...
HOLDKIRÁLYNÉ	Akkor induljon. De várjon. És én? Az én arcom már csak rom? Úgy eltakarom, s eltakarodom.
MÜNCHAUSEN	Önt is láttam. Hölgyem, kedves önben minden kellem és szellem... de szerelmem rúdja mégis ez ifjú leány felé billen.
HOLDKIRÁLY	Még szerencse, hogy nem feleségem ostromod tárgya. Indulj már, te hősszerelmes, piha, rá a napkirályra!
MÜNCHAUSEN	Megtérek szívem ezüst csodája!
HERCEGKISASSZONY	Holdszívem földi herceget várja.
HOLDHERCEG	Engem zavar ez a lárma. Nem tudom, felséges atyám hogy találja...
HOLDKIRÁLY	Csak hadd menjenek. És győzzenek. Utána rendet teszek. Addig néhány falat tárkonyos bárányfelhőt, pihe, megeszek.

HOLDHERCEG Mindig a hasa. Egyre vénül. A hold egy óriás ezüstpocak lesz miatta végül.

HOLDKIRÁLYNÉ Öregszem, hogy nem belém szeretett?

HOLDKIRÁLY Biztos beléd szeret, ha láthatja szépséges kezéd... csodálhatja karcsú termeted... érezheti virágillatod...

HOLDKIRÁLYNÉ Uram, attól tartok, ön hízeleg!

HOLDKIRÁLY Hízelve, persze. Csúnya vagy, piha, és öreg, rég nem pihe, kövér és kellemetlen, azon felül unlak is rettentően, elválnék, de akkor elvált holdkirály, pihe, lenne belőlem, és azt nem szeretném, kedveském.

HOLDKIRÁLYNÉ Tűnj a szemem elől, ostoba önhitt puffancs!

HOLDKIRÁLY Mindjárt kapsz egyet, hogy attól csattansz.

HOLDKIRÁLYNÉ Nincs is ereje, hogyan ütne! Alig pislákol az ezüstje.

HOLDKIRÁLY Piha! Na, de se baj, akkor majd megüt téged helyettem a guta!

HOLDKIRÁLYNÉ Téged üt meg, mert öreg vagy, lusta és buta.

A Holdkirály a felesége fejét kergetve, el.

HOLDHERCEG Ezek az én szüleim; apám, bármilyen fura, a hold ura, anyám pedig egyfolytában csak zsémbel felpuffadt képpel. Mi lesz így a holddal?

HOLDHERCEGNŐ Majd a báró vigyáz miránk! Elűzi a gonosz napkirályt, az összes katonáját a napig veri vissza. Utána pedig... majd értem jön vissza.

HOLDHERCEG Nem értem, mit eszel azon a mitugrász bárón!

HOLDHERCEGNŐ A bajszát. Ahogy billeg rajta a morzsa.

HOLDHERCEG Össze vagyok omolva. A holdon nem is nő bajusz.

HOLDHERCEGNŐ Van aki így szereti. Az ilyen a feleségét a bajuszáról eteti. *(Ellebeg.)*

HOLDHERCEG Mentem megpukkadok! Ha ez a Münchausen itt marad, sorsom kettészakad. Mit ketté? Ezüstcafatokká szakadok. Akkor inkább elszaladok, és elbújok a hold alá. De a játéknak még nincs vége! Megállj Münchausen, visszakergetlek még téged az égre! Akarom mondani, a földre. Maradj ott, poreMBER, örökre!

3. JELENET

a Napkövet érkezése

A színt közben átrendezték, most leginkább egy ezüst-harctérre hasonlít. Hőseink derekasan szalonnáznak, közben meg-meghúzzák a muskotályos üveget. Egy aranyember érkezik

NAPKÖVET Ki itt a király? Álljon elém szaporán! Beszédem igen kemény!

MÜNCHAUSEN Ne parancsolgass itt, te aranylegény!

NAPKÖVET Napkövet vagyok, több tisztelet! Engedd betölteni tisztemet! Királyomtól hadüzenetet hoztam. Felolvasom...

Münchausen felé nyújtja a hadüzenetet, de Falstaff kikapja a kezéből, betömi a szájába, és jóízűen elfogyasztja.

FALSTAFF Elkoboztam. Elfogyasztottam.

NAPKÖVET Nem baj, van másik. Felolvasom...

Megjelenik kinyújtott kezében egy másik, másfajta hadüzenet. Olvas, de csak némán tátog. A végén Fülstaff kikapja a kezéből a hadüzenetet. Falstaff ezt is megeszi.

FÜLSTAFF Elkapott egy tréfás hangulat. Kihallgattam szájából a hangokat. Olyan néma, mint víz alatt a béka, mint szárazon a hal. Remélem, senki semmit nem hall...ott?

MIND Áááááá, semmit. Csak *(tátognak)* ennyit. *(Nagy röhögés.)*

NAPKÖVET Nem baj, van másik.

Újabb hadüzenet jelenik meg a kezében. Mielőtt azonban megpróbálná átadni vagy felolvasni, Fújhatsz akkorát fúj, hogy a hadüzenet a manézs tetejéig repül föl.

FÚJHATSZ Úgy fölindultam, hogy a hadüzenetet elfújtam. Volt hadüzenet, most meg nincs.

FALSTAFF Kár, hogy elrepült. Úgy megettem volna. Már rég a gyomromban volna... és nem korogna annyira.

NAPKÖVET Nem baj, van... tévedtem, nincs másik.

MÜNCHAUSEN Akkor nincs hadüzenet se! Napkövet úr a Napba visszamászik.

NAPKÖVET A dolog felőlem nézve azonban másként látszik. Rakétámat előveszem, a harcot vele magam meghadüzenem.

Rakéta jelenik meg a kezében, melyet fellő. Futhatsz a rakéta nyomában nyargal, két-három kör után sikerül elfognia.

FUTHATSZ Egy kicsit futottam, jól esett. Ez a rakéta meg épp az ölembe esett. Nem lesz hadüzenet, rakétádat hatástalanítom, barátom. *(Fülstaff ezt is megeszi.)*

FÜLSTAFF Rakéta. Kicsit olajos, kicsit löporos, kicsit fémes... még szerencse, hogy a gyomrom nem nagyon kényes... *(Hatalmasat böffent.)* Pardon. Vagy mégis?

NAPKÖVET Kudarcom belátom. De megtalálom a formát, hogy elfoglaljuk a hold minden ormát. *(Feldúltan el.)*

MÜNCHAUSEN Csak gyertek, ha nem volt elég a lecke. Várunk rátok szívrepesve.

4. JELENET

a kötél tánc-balet és haditerv

Fönt a magasban megjelenik Holdhercegnő.

HOLDHERCEGNŐ *Milyen szép, mekkora hős,
Remélem, hogy nem nő.
Milyen nagy bajusza van,
Tekintete nyugtalan.*

*Amikor szemembe néz,
Elönt a veríték.
A hangja mély bársonya
Szívemet befonja.*

*Ő Münchhausen, csak verdess szívem,
Ezüst kalitka lakójára vár.
Csak verdess szívem, ő Münchhausen,
Ezüst kalitka lakójára vár.*

MÜNCHAUSEN	Szépen énekel. Ő kell énnem. Leviszem a földre, enyém lesz örökre. Eljegyzem...
FALSTAFF	Meg kell jegyezzem, akkor el fogja veszíteni a fényét.
FÜLHATSZ	Meg az ezüst reményét.
FUTHATSZ	A földön bizony a holdi fény elfonnyad.
FÚJHATSZ	Ha meg nem fogy el, a végén valami gazdagabb széltolóért ott-hagy...
MIND	<i>Mert minden nő egyforma Akár a hegy orma, Akár a tó mélye, Avagy az ég kékje. Minden nő csalogány, csal, vagy te csalogd ám! Legyen bár hús-vérből Vagy ezüst holdfényből...</i>
MÜNCHAUSEN	Elég legyen! Övé minden tisztelem... s ha magammal nem vihetem, itt hagyom neki örök szerelmemet.
FALSTAFF	Ez talán a jó megoldás.
FUTHATSZ	De előbb intézzük el az arany hordát.
FÚJHATSZ	Törjük be a Napkirály orrát!
FÜLHATSZ	Már hallom az arany hadsereg hangját!
MÜNCHAUSEN	Haditervet ülünk!
MIND	Halljuk.
MÜNCHAUSEN	Haditervünk egyszerű és hatékony. Jönnek és mi megverjük őket. Ez lesz az igazi hőstett.
MIND	Megverjük őket... De hogyan?
MÜNCHAUSEN	Nagyon.
MIND	Így már érthető! Harcra fel!

5. JELENET

végső győzelem és búcsú

Arany katonák jelennek meg a köteleken. Háború kezdődik. Münchhausen fűttyent, megjelenik egy ezüst ló. Felpattan a hátára, körbe-körbe vágatva vezényli a muskotályosokat.

MÜNCHAUSEN Falstaff, hegyibe! Fülstaff, elibe! Fújhatsz, fújtass! Futhatsz, fuss csak, gyorsabban! Eldobni őket! Elfűjni őket! Kerítsd be őket! Legyőzni őket!

A négy muskotályos valódi erő-, ügyességi- és zsonglőrmutatványokat hajt végre. Falstaff feldobálja a levegőbe őket, Fújhatsz olyan szelet támaszt, hogy sorra potyognak le a trapézzról a védőhálóba, Futhatsz elcsípi az összes menekülőt, és Fülhatsz segítségével megkötözi valamennyit. Teljes a győzelem. Megjelenik a Holdkirály feje.

HOLDKIRÁLY Ezt már szeretem, piha. A Napkirály most üzent, és feltétel nélküli vereséget jelentett be. Bocsánatot kért, és megfogadta, hogy birodalmunkat, pihe, soha nem támadja le.

MIND Ez már döfi! Úgy kellett neki!

MÜNCHAUSEN Ha megmondtam, hát megmondtam.

HOLDKIRÁLYNÉ Hol van a mi hős bárónk? Van kéznél egy kis ezüst borunk? Remélem, végre iszunk. Porzik a gigám, ünneplést kíván!

MÜNCHAUSEN Én inkább már földi bort innék.

MIND Mi meg végre muskotályost, amitől a szemünk nem homályos.

HOLDHERCEGNŐ Én pedig veled mennék!

HOLDHERCEG Nem mész sehova! Egy holdhercegnő és egy földi kalandor? Ezt a házasságot nem sokra tartom, és ellenzem... kiváltságok nélküli... ember... pfuj! Ha hozzád ér, tömlőcben a helye... aztán meg hóna alatt a feje...

HOLDHERCEGNŐ Nem győzheted le a szerelmem.

HOLDKIRÁLY Legyőzheti. Ő a trónörökös, piha. Münchausent börtönbe vettetheti. A fejét is levetetheti. Piha. Kezem szerződés köti.

MÜNCHAUSEN Ez hát a hála?

HOLDHERCEG A hála a holdon nem politikai kategória. Ha nem tetszik valami, önnek a fejét a hóna alatt kell hordania. Ilyen különös a holdlakók faja.

MÜNCHAUSEN Különös? Hálátlan. Már megbántam, hogy segítettem rajtatok!

HOLDHERCEG Letartóztatlak. Piros kutyák, fogjátok...

HOLDHERCEGNŐ Nem engedem, hogy bántsátok!

HOLDKIRÁLYNÉ Én ezt a Münchausent kedvelem. Én sem engedem, hogy valaki bántsa!

HOLDKIRÁLY Semmi ok bántásra, piha, sem károgasra. De a lányom nem mehet vele, neki ugyanis... nem jár le a feje.

MÜNCHAUSEN	Hát igen. Ilyen primitív a földiek fajta.
HOLDKIRÁLY	Annyi ezüstöt kapsz viszont, amennyit el bírsz vinni. Piha. Fogadd el, rajta!
HOLDHERCEG	Ez hiba lenne! Az a nagydarab az összes ezüsttel elszelelné...
HOLDKIRÁLY	Amit mondtam, piha, megmondtam. Adjátok nekik az aranyat!
FALSTAFF	Megyek már, megyek. Egy kis ezüsterhet a hátamra veszek.
HOLDHERCEGNŐ	Hát itt hagysz, szerelmem?
MÜNCHAUSEN	Nem tehetek mást. Te itt boldog leszel, a tiéd közt. Én ember vagyok, oszt... nekem... sok ez az ezüst. Meg gyenge a koszt. Igazi ürücombot ennék, valódi muskotályost innék. De megígérem, soha nem felejtelek. Minden este a holdat nézem. <i>(Falstaff kerül elő, ezüstheggyel a hátán.)</i>
FALSTAFF	Egész jó szöveg! Gyerünk, nekem is sok a hátamon az ezüst!
HOLDKIRÁLYNŐ	Én sajnálom, hogy elmegy ez a Münchausen. Ugye, azért néha üzen, szép vitéz?
HOLDKIRÁLY	Ne picsogj, piha. Majd néha üzen.
HOLDHERCEG	Én pedig megkapom a teljes királyságot.
HOLDKIRÁLY	Pihe, haszontalan vagy, de megkapod. Legyen a te bajod, ami az enyém volt, a Hold. Neked, Münchausen, piha, köszönök mindent. Nem dolgoztál ingyen, kvíttek vagyunk. Most menjetek! Fáj a fejünk.
HOLDKIRÁLYNÉ	Készen áll a gondola. Hogy vágnék én is oda. Közétek. Ahogy a bajuszán billen a morzsa. S a szemembe néz lebegve, lobogva...
HOLDKIRÁLY	Ne veszítsd el folyton a fejed. Neked a holdon a helyed! Búcsúztassuk őket szépen. Így maradjunk meg a szívükbe beégő képen!
HOLDHERCEGNŐ	Szívemben, Münchausen, csak te leszel az összes képen.
FÜLSTAFF	Akkor mi álljunk is félre!
MÜNCHAUSEN	Ég áldjon, ezüst szerelmem, ne ejts értem könnyet. Az igazsághoz tartozik, hogy agglegénynek lenni azért - mégis könnyebb.
<i>Beülnek a gondolába, lassan fölemelkednek. Ezüst-sugárzapor, holdfegyver-dörgés, női sírás...</i>	
MÜNCHAUSEN	<i>Van-e, aki nem ismer? Aki rólam nem hallott? Nézzetek a szemembe! Ugye, ismerős vagyok!</i>
MUSKOTÁLYOSOK	<i>Célra tart négy muskotályos, Bár a cél most is homályos, Visszatérünk most a földre, Arra a nagy kéklő gömbre!</i>

MÜNCHAUSEN

*Falstaff, Fülstaff, Futhatsz, Fújhatsz,
Gondold meg, ha velünk kezdesz.
Vitézségünk híre messze
Verdes, kint a végtelenbe'!*

*Bejártam a világot,
sehol meg nem nyugodtam,
átéltem száz kalandot,
de fogam ott nem hagytam.*

*Münchausen báró vagyok,
a kalandos habókos kalandor,
Münchausen báró vagyok,
ki csodától csodáig barangol,
Münchausen báró vagyok,
ha mesélek, leesik az állad,
Münchausen báró vagyok,
ha bátor vagy, gyere csak utánam... !*

-&-